

Motion till riksdagen

1987/88:Kr280

av Lars Ahlström (m)

om dialekt-, ortnamns- och folkminnesarkivet i Göteborg

Dialekt- och ortnamnsundersökningar i fastare form med Göteborg som centralort inleddes 1897. År 1916 igångsattes på bekostnad av enskilda göteborgare vissa uppteckningar av kust- och skärgårdsnamn i Göteborgs och Bohus län. Verksamheten bekostades fram till 1927 helt och hållet genom privata donationer.

Institutet för ortnamns- och dialektforskning i Göteborg samt Västsvenska Folkminnesarkivet grundades av lärare vid dåvarande Göteborgs högskola, numera Göteborgs universitet, och var ursprungligen två enskilda institutioner, endast löst knutna till lärosätet. De sammanslogs 1979 till en enda institution och införlivades med Dialekt- och ortnamnsarkiven samt svenskt visarkiv (DOVA) och har dess styrelse som överordnad myndighet. DAG:s folkminnesavdelning är en av de största folkloristiska samlingarna i Norden. Arkivets område för folkminnesundersökningar är Göteborgs och Bohus län, Älvsborgs län, Skaraborgs län, Värmlands län och Hallands län. Antalet forskarbesök är högt.

Dialektsamlingarna på DAG består av mer än 700 000 lappar i kortregisterformat och över 6 000 blad i större format. Storleken av manuskriptet till Bohuslänsk ordbok har ej beräknats, men det fyller fem plåtskåp. Vidare finns 900 grammofonskivor och omkring 800 ljudband. Ortnamnsamlingarna innehåller mer än 180 000 blad i kortregisterformat och omkring 8 000 blad i större format, vartill kommer olika register.

Folkminnessamlingarna på DAG utgöres till största delen av handskrivet material, sammanlagt ca 262 000 blad.

DAG:s referensbibliotek är tillgängligt för besökande forskare. Det innehåller litteratur om dialektologi, namnforskning, nordiska språk i allmänhet, folkloristik och etnologi. Vidare finns lokalhistorisk och topografisk litteratur, samt ordböcker, tidskrifter och uppslagsverk.

Trots underbemanningen vid DAG har arkivet och dess båda föregångare åstadkommit en stor produktion, betydande både genom sin omfattning och genom sin grundlighet. På den språkliga sidan föreligger

1. serien Ortnamnen i Göteborgs och Bohus län med för närvarande 18 volymer om tillsammans 5 733 sidor. Tre volymer befinner sig under mer eller mindre långt komna förberedelser till utgivning.

2. den numera avslutade serien Skrifter utgivna av Institutet för ortnamns- och dialektforskning vid Göteborgs högskola med fem volymer om tillsammans 879 sidor.

3. den 1985 nystartade serien Skrifter utgivna av Dialekt-, ortnamns- och folkminnesarkivet i Göteborg med hittills en volym om 308 sidor. Tre volymer är under förberedelse, varav två genom folkminnesavdelningens försorg.

Arkivets folkminnesavdelning har utgivit den avslutadetidskriften Folkminnen och Folktankar. Därjämte har stora delar av fil. dr C-M Bergstrands produktion tillkommit som ett led i arkivets verksamhet.

Det är således trots otillräckligt stöd från det allmänna, som DAG har kunnat bedriva en omfattande och resultatrik verksamhet. Förklaringen härtill är medverkan från ideellt arbetande, ytterst kompetenta krafter. Denna gynnsamma situation kan icke antas bestå länge till. De ideellt verksamma medarbetarna har uppnått hög ålder, respektive avlidit. Arkivet står därför inför utsikten att i framtiden tvingas inskränka sin forsknings- och utgivningsverksamhet. Det fordras krafttag i form av statligt finansierade resurser om arkivets livsduglighet skall kunna vidmakthållas. Vad DAG framför allt behöver för att på avsett sätt kunna fullgöra sin viktiga uppgift är att den halva extra arkivarietjänsten med placering vid folkminnesavdelningen utökas till en hel tjänst samt att kansliresurserna utökas från en halv till en hel tjänst.

Hemställan

Mot bakgrund av det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om dialekt-, ortnamns- och folkminnesarkivet i Göteborg.

Stockholm den 20 januari 1988

Lars Ahlström (m)